Werken met een Samenwerkings-overeenkomst

Voor Schakenbosch Onderwijs & Werk
en Rijnstroom College

Onderwijscoalitie
Zuid-West

Introductie

Vanuit Onderwijscoalitie Zuid-West gaan we per 1 juni 2025 werken met een samenwerkingsovereenkomst tussen de stamschool en de instellingsschool bij plaatsing van een jongere in de JeugdzorgPlus. Vanaf 2023 hebben we met elkaar al een aantal stappen gezet om de in-, door- en uitstroom bij de residentiele scholen te verbeteren. Zo worden de stamscholen nu eerder geïnformeerd bij een plaatsing en ontvangt het samenwerkingsverband (SWV) meteen informatie bij een plaatsing. Zo kunnen we tijdens een plaatsing al beter samen oplopen.

Bij plaatsing van de jongeren in de JeugdzorgPlus blijven de leerlingen ingeschreven op hun stamschool. Om dit proces verder te versterken gaan we nu werken met een samenwerkingsovereenkomst tussen de stamschool en de instellingsschool.

In dit document lees je meer over deze overgang naar het werken met een samenwerkingsovereenkomst.

Uitleg per onderdeel:

Waarom werken met een samenwerkingsovereenkomst?

Praktische afspraken

Hoe werkt het proces?

Uitleg juridisch en technisch kader

Waarom werken met een samenwerkingsovereenkomst?

In de kamerbrief van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van maart 2023 staat dat jongeren die in een residentiële jeugdhulpvoorziening worden geplaatst, ingeschreven blijven bij hun oorspronkelijke school. Die school blijft ook verantwoordelijk voor hun onderwijs.
De Onderwijscoalitie Zuid-West onderzocht hoe dit in de praktijk kan werken. De conclusie: goede afspraken via symbiose zijn de sleutel.

Wat is symbiose?
Bij symbiose:

- Blijft de leerling ingeschreven op de stamschool.
- Volgt de leerling (deels) onderwijs op de instellingsschool.
- Maken scholen afspraken over lesprogramma, bekostiging en samenwerking.
- Blijft de zorgplicht bij de stamschool, ook na de plaatsing.

Inhoud van een overeenkomst
In de samenwerkingsovereenkomst staan onder andere de volgende punten:

- Onderwijs
- Lesprogramma: welke onderdelen zijn noodzakelijk in het lesprogramma
- Afstemming en evaluatiemomenten
- Hoe de school van herkomst contact en betrokkenheid houdt met de leerling gedurende plaatsing (bv regelmatig, 1xpw, contact mentor-leerling)

Hoe gaan we ermee om?
We kiezen er in regio Zuid-West voor een samenwerkingsovereenkomst te gebruiken tussen de stamschool en de instellingsscholen Schakenbosch Onderwijs & Werk (voorheen Schakenbosch College) en Rijnstroom College. Zo zorgen we ervoor dat de jongere bij de stamschool ingeschreven blijft en onderwijs kan blijven volgen. Dit is in lijn met de kamerbrief van OCW.

Praktische afspraken

Start
Vanaf 1 juni 2025 werken we met een samenwerkingsovereenkomst tussen stamschool en instellingsschool. Het gaat om de instellingsscholen Schakenbosch Onderwijs en Werk en Rijnstroom College.

Wat staat erin?
- Afspraken over het onderwijsprogramma.
- Hoe contact met de leerling onderhouden wordt (bijv. wekelijks contact met de mentor).
- Evaluatiemomenten.

De overeenkomst geldt zolang de plaatsing duurt – ook als dit langer is dan drie maanden.

Onderwijstijd: afwijking categorie C
Als een leerling is ingeschreven op een instellingsschool, mag afgeweken worden van de standaard onderwijstijd (categorie C). Hiervoor is een onderbouwing nodig van een gedragsdeskundige van de instelling of jeugdhulpaanbieder.
De samenwerkingsovereenkomst legt vast hoe scholen omgaan met afwijkingen in onderwijstijd.

Financiën
In 2025:
- Ontvangt de stamschool de bekostiging (basis en evt. TLV).
- Krijgt de instellingsschool geen bekostiging via inschrijving, maar via plaatsbekostiging.

Hoe werkt het proces?

Het proces rondom de samenwerkingsovereenkomst tussen stamschool en instellingschool vindt als volgt plaats:

stap 1

Zodra de stamschool (bijvoorbeeld via de verwijzer) hoort dat de leerling geplaatst is op een instellingsschool neemt de **stamschool contact op met de instellingsschool. [1]**

stap 2

In contact met de instellingsschool (en de ouders/verzorgers/leerling) worden er **afspraken gemaakt rond de samenwerking tijdens te plaatsing** en wordt de overeenkomst ingevuld door de stamschool en de instellingsschool.

stap 3

Mochten er knelpunten ontstaan rond de afspraken in de samenwerkingsovereenkomst dan **kan de stamschool advies vragen bij het samenwerkingsverband en de instellingsschool bij hun management.** Indien nodig kan de projectgroep van de Onderwijscoalitie Zuid-West geconsulteerd worden om mee te denken

Hoe en wanneer starten we?

- We starten met alle nieuwe leerlingen die instromen vanaf 1 juni 2025.
- De samenwerkingsovereenkomst wordt gebruikt voor jongeren:
  - Die op Schakenbosch Onderwijs & Werk (voorheen Schakenbosch College) en Rijnstroom College zitten.
  - Op een vo-school zitten in Landsdeel Zuid-West [2]

We starten met een pilot die doorloopt tot eind 2025. We gaan het gebruik goed monitoren en evalueren.

[1] We merken nu dat de verwijzer nog niet altijd op tijd de stamschool informeert. In dat geval neemt de instellingsschool contact op met de stamschool.
[2] De overeenkomst kan ook gebruikt worden voor jongeren uit een andere regio, maar daar heeft de Onderwijscoalitie Zuid-West geen ondersteunende rol in. Het gebruik van deze overeenkomst wordt ook niet gecommuniceerd met andere regio's.

Uitleg juridisch en technisch kader

Waarom gebruik van een samenwerkingsovereenkomst?
De JeugdzorgPlus in Nederland ondergaat een significante transformatie. De plannen voor de af- en ombouw van deze zorg hebben niet alleen gevolgen voor de jeugdhulp zelf, maar ook voor het onderwijs dat aan jongeren in deze setting wordt aangeboden. De Onderwijscoalitie Zuid-West houdt zich sinds 1 januari 2024 bezig met de af- en ombouw van residentieel onderwijs.

We werken ervan uit de Onderwijscoalitie Zuid-West naar toe dat elke jongere bij een plaatsing in een (kleinschalige) gesloten instelling ingeschreven blijft op de stamschool. Zo draagt de coalitie eraan bij dat de ontwikkeling van de jongere niet onderbroken wordt. Dit is conform de opgave uit de kamerbrief van OCW over de herbezinning residentieel onderwijs van maart 2023.

Momenteel kunnen jongeren bij plaatsingen in een JeugdzorgPlus instelling na drie maanden uitgeschreven worden bij de stamschool. Vooruitlopend op veranderde wet- en regelgeving werken we er vanuit de Onderwijscoalitie Zuid-West naar toe om per 1 juni 2025 te starten met een samenwerkingsovereenkomst tussen de stamschool en de instellingsschool bij plaatsing van een jongere in de JeugdzorgPlus. Het betreft een pilot tot het einde van 2025. Indien succesvol (op basis van monitoring en evaluatie), dan gaan we de samenwerkingsovereenkomst structureel inzetten

Waarom gebruik van deze samenwerkingsovereenkomst?
De overeenkomst komt overeen met de richtlijnen voor symbiose en het voorbeeld van een symbiose overeenkomst zoals beschikbaar gesteld door de Sectorraad Gespecialiseerd Onderwijs.

Waarom zetten we de symbiose in?
De basis voor passende afspraken tussen stamscholen en instellingsscholen ligt in een goede toepassing van de symbioseregels.

Met behulp van symbiose kan het volgende gerealiseerd worden:
- De leerling is ingeschreven bij de ene school, maar volgt (deels) onderwijs bij een andere school;
- De bekostiging volgt de leerling (scholen maken onderling afspraken);
- Er zijn afspraken over het onderwijsprogramma voor de leerling;
- De school van herkomst behoudt de zorgplicht, na afloop van de tijdelijke behandeling of deelname, zorgt de school van herkomst voor een goed vervolg. Dit kan op de eigen school zijn of op een andere passende plek.

Welke aandachtspunten heeft de symbioseregeling voor deze leerlingen?

- De symbiose regeling gaat uit van een grens van 60% van de onderwijstijd die de leerling op de andere locatie volgt. Bij onderwijs verbonden aan residentiële jeugdhulp zal deze grens vaak overschreden worden. Ook is er bij symbiose de beperking dat maximaal drie maanden lang 100% onderwijs op de andere locatie mag worden gevolgd.
- Bij inschrijving op een school bij de residentiele setting is beleidsregel afwijking onderwijstijd categorie c van toepassing. Hoe zit dit als de jongere ingeschreven blijft op de school van herkomst? Is het dan categorie d? Of volstaat het toepassen van symbiose met de school die residentieel onderwijs verzorgt?

Over deze aandachtspunten heeft de Onderwijscoalitie Landsdeel Zuid-West voor en na de zomer samen met de Onderwijscoalitie in Amsterdam gesprekken gehad met het ministerie van OCW en het ministerie van VWS.

Om gebruik te maken van symbiose langer dan drie maanden en behoud van inschrijving op de stamschool, is verandering in wetgeving nodig. Het ministerie is echter nog niet gestart met een wetswijziging en het veranderen van een wet kost minstens twee jaar.

Het behoud van de zorgplicht bij de school van herkomst (en het niet inschrijven bij de residentiele onderwijslocatie) is daarmee in strijd met wet- en regelgeving.

Ondanks mogelijke problemen met de inspectie (overschrijden termijn van drie maanden en mogelijke vragen over onderwijsbevoegdheid voor VO-leerlingen die op een VSO-instellingsschool zitten) en DUO (er kan een 'dubbele' inschrijving ontstaan of er kan volgens DUO sprake zijn van onrechtmatige bekostiging), gaan we vanuit de Onderwijscoalitie Landsdeel Zuid-West, bij plaatsing van een jongere in de JeugdzorgPlus, starten met een samenwerkingsovereenkomst tussen de school van herkomst en de instellingsschool. Met als doel dat de jongere ingeschreven blijft op de school van herkomst en er sprake is van een doorlopende leerlijn.

Dit is conform de opgave in de kamerbrief van het ministerie van OCW, vooruitlopend op de veranderde wet- en regelgeving en conform de inhoudelijke doorontwikkeling die de Onderwijscoalitie Landsdeel Zuid-West in gang heeft gezet.

Wat doen we als er knelpunten ontstaan?

Mocht er een school of samenwerkingsverband een probleem krijgen met de inspectie of DUO, dan zegt de Onderwijscoalitie Zuid-West toe hierin gezamenlijk op te trekken richting de inspectie of DUO. Je staat er dus niet alleen voor.

Waarom gebruiken we afwijking onderwijstijd categorie c?
Rondom het gebruik van afwijking onderwijstijd volgen we de werkwijze die reeds op andere locaties wordt gebruikt. Deze houdt in dat een leerling die was/is ingeschreven bij een instellingsschool kan afwijken van onderwijstijd op grond van categorie C van de beleidsregel. Een onderbouwing van de gedragsdeskundige betrokken bij de instellingsschool of de aanbieder van JeugdhulpPlus dient dan als onderbouwing voor de benodigde flexibiliteit in het onderwijsprogramma.

Met de samenwerkingsovereenkomst leggen schoolbesturen van de stamscholen en de instellingsscholen vast hoe ze omgaan met afwijkingen van onderwijstijd.

Dit is in lijn met de bedoeling van het coalitieplan en wetgeving. Ter onderbouwing van dit standpunt wordt ook verwezen naar het advies van adviesbureau SEO 'afstand overbruggen'. SEO pleit in dit rapport voor een verruiming van de variawet en het gebruik van een tripartite overeenkomst tussen een schoolbestuur, ouders en een derde partij om de verhoudingen en verantwoordelijkheden vast te leggen. Het schoolbestuur dat de zorgplicht heeft, zorgt voor een goed OPP en komt tot een goed programma in overleg met jeugdhulp en de instellingsscholen. De afspraken worden vastgelegd in de samenwerkingsovereenkomst.

Financien: Waarom werken we nog niet met geld volgt leerling?
Inschrijving bij de school van herkomst (en toepassing van symbiose) betekent dat de school van herkomst bekostiging ontvangt (basisbekostiging en eventueel TLV), terwijl de school verbonden aan de instelling géén bekostiging ontvangt op basis van schoolinschrijving.

Voor 2025 vindt de bekostiging van de instellingsscholen nog plaats via plaatsbekostiging (zowel voor de open als gesloten plaatsingen).

Dat betekent dat er voor 2025 **geen sprake** is van overheveling van middelen via 'geld volgt leerling'.

Op lange termijn is het wel nodig dat meer helderheid komt over de financiering van het onderwijsaanbod. Dan moet een principe van 'geld volgt leerling' mogelijk benut worden om zorg te dragen voor bekostiging. Voor 2025 is dit nog niet nodig. Vanuit de Onderwijscoalitie Zuid-West volgen we de ontwikkelingen rondom de financiën en anticiperen hierop indien nodig.